

Дом здравља – Вождовац – Београд
Дом здравља – Земун

ДЕЧИЈИ ЛИСТ „МАЛИ НЕВЕН“ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ У ПРОГРАМУ ЗДРАВСТВЕНОГ ВАСПИТАЊА У ОКВИРУ ШКОЛСКЕ ЗУБНЕ НЕГЕ

Стојановић-Ђорац Милица, Т. Ламбески

У раду је обрађен утицај дечије штампе, као средства масовног комуницирања у Програму школске зубне неге у Основној школи „Змај Јова Јовановић“ у Београду.

Савремени услови човековог друштвеног живота довели су до масовног комуницирања великог броја људи, не само усменом већ и писаном речи. То је условило и развило снажна средства за масовно комуницирање, као што су штампа, радио, телевизија и филм.

Дечија штампа у васпитању и образовању деце заузима посебно место јер врши утицај на младе личности које су тек у фази формирања. У процесу здравственог васпитања, ти утицаји доприносе ширењу здравствене пропаганде.

Из веома раширене дечије штампе, задржаћемо се на листу „Мали Невен“, као школском листу Основне школе „Змај Јова Јовановић“ у Београду, који излази 7 година са великим успехом. Припремају га ученици школе у сарадњи са Редакционим одбором у који се укључују наставници Школе. Лист излази 3-4 пута годишње финансиран од родитеља и школе и више пута је награђиван.

Две године након оснивања листа отпочиње и здравствено-васпитни програм у самој Школи. Отворена је рубрика у листу о здрављу зуба. Касније је садржај васпитања проширен и на друга питања здравља ученика.

Циљ рада

Студија има за циљ да испита утицај дечије штампе, посебно рубрику „О здрављу зуба“ на заинтересованост деце за ту област, и колико је могуће, сагледати утицај исте на њихову здравствену културу и промену понашања у погледу посете зубној амбуланти.

У раду је обрађено следеће:

1. Здравствено-васпитна вредност дечијег листа „Мали Невен“, као средства масовног комуницирања у спречи ученик-наставник-родитељ.
2. Васпитно-образовна вредност дечијег листа и његовог коришћења у настави – реаговање ученика на поједине врсте садржаја;
3. Рад новинарске секције и ученичко стваралаштво у дечијој штампи.

Метод рада и резултати

Проучавање и вредновање листа „Мали Невен“ обављено је у склопу укупног Програма здравственог васпитања у Школи, с тим што је здравствено-васпитни утицај листа био један сегмент који се могао применити, посматрањем и уочавањем његовог доприноса у односу на овај Програм.

При томе је коришћен метод посматрања, анализе и дескрипције. Лист садржи питања на које су ученици одговарали, па је анкетирањем дошло до одговарајућих резултата, који су обрађени у циљу доношења одређених закључака. Популацију за испитивање сачињавали су ученици од 3. до 8. разреда основне школе по два одељења из сваке генерације.

АНАЛИЗА АНКЕТЕ О ИНТЕРЕСОВАЊУ УЧЕНИКА ЗА ПРАЋЕЊЕ РУБРИКЕ О ЗДРАВЉУ У ЛИСТУ „МАЛИ НЕВЕН“

ЧИТАМ	НЕ ЧИТАМ	ПОВРЕМЕНО	РАЗРЕД
24	8	32	III _{1,5}
13	9	46	IV _{3,2}
9	21	39	V _{2,5}
13	38	27	VI _{2,5}
14	36	18	VII _{2,5}
2	20	4	VIII ₁ само једно одељење

Дискусија

Дечији лист „Мали Невен“ као средство масовног информисања и као васпитно средство, због своје распрострањености има изванредну моћ утицаја на свако дете односно родитеља у смислу формирања навика, воље и карактера, њиховог схватања и уопште погледа на свет.

Узимајући у обзир, да су за личности које су тек у фази формирања, лист продубљује њихове емоције, изазива њихова реаговања и потпомаже процес укључивања личности у друштво. Такође смањује напетости које са собом носе стоматолошке интервенције и доводе дете у стање релаксације, јер не доминира страх који је главна кочница у овоме процесу.

Психолошки и социјални аспект утицаја дечије штампе на понашање деце у вези здравља зуба праћени су кроз дневник одељењских заједница. На основу изјава деце дошло се до сазнања да су деца са интересовањем пратила ток акције кроз лист „Мали Невен“ и да је то утицало на њихово расположење да посете стоматолога. После сваког излагања листа запажена је већа посета стоматологу.

Чланке су већином писали бољи ученици, а са цртежима учествовали су сви, па је Комисија бирала најбоље радове. Млађи ученици који нису били вични писању чланака исецали су готове чланке из разне дечије штампе и на тај начин показивали своје интересовање и жељу да учествују у листу и постану сарадници.

Лекар са својим чланцима и саветима је учествовао исто као и деца.

Закључено је да деца радије читају садржаје везане за праћење резултата успеха своје генерације или одељења, где су они непосредно учествовали у здравствено-васпитном процесу.

Садржај који је износио лекар, морао је бити пропраћен и фотографијама или дечијим изјавама како би били интересантни.

Дечији цртежи су представљали посебну част за ученика и његово одељење.

Често је коришћена школска разгласна станица, што је дечијем листу представљала једну неодвојиву целину. Разгласна станица повремено упућује,

опомиње, разјашњава многе идеје у школском листу а уједно је и ехо тога листа. Тако писане и изговорене речи чине целину јасније се указује на основне идеје које смо желели истаћи. Колико је утицај дечије штампе на родитеље није познато. Једино мерило је интересовање које је побудио чланак о флуору.

Дечији лист је коришћен у настави и у слободном времену ученика, јер је то само једна веријанта уџбеника за почетна упознавања здравља зуба, свога тела и здравља уопште. Чланци су утицали на подизање здравствене културе и обавештеност деце уједно је наставницима омогућено да дођу до писаног материјала како би и сам лист могли да користе у настави и заједно са ученицима израде свој став о здрављу у којој расте и који одговара средини.

Лист је у настави више коришћен код ученика нижих разреда, и то не у свим разредима, већ зависно од интересовања учитеља. Већином су ученици лист читали код куће.

Мали новинари су изабрани од ученика и бринули су се за избор садржаја листа, укључивањем истог са илустрацијама хумористичким цртежима у текст листа. Тиме су се борили да њихови текстови добију јавни значај и да се сагледа њихова права вредност. Рад малих новинара није се ограничио само на рад у листу „Мали Невен“ већ су они сарађивали са листом „Политика“, који је 1979. године објавио чланак где се јавно уочава борбеност и храброст, зацртани задаци, успеси и неуспеси у вези здравствене акције и код њих побуђивали снагу да се на овом пионирском путу истраје.

Још да напоменемо да се на здравствено-васпитној изложби, која је приређена у холу Школе, налазила и табла малих новинара која јасно указује колика је вредност увођења ове рубрике и колико је интересовање она побудила код ученика ове Школе.

Закључак

1. Испитивање је обухватило популацију ученика од III до VII разреда Основне школе „Змај Јова Јовановић“ укључујући по два одељења сваког разреда.

2. Приликом обраде резултата анкете, показало се да ученици нижих разреда показују веће интересовање за читање рубрике о здрављу, него ученици виших разреда.

3. Лист има веће резултате у васпитно-здравственом програму у млађим разредима него у разредима предпубертета и пубертета.

4. У старијим разредима проценат заинтересованих смањено се за 50%, што би значило да се изванредан интерес из млађих разреда изгубио. Можемо једино претпоставити да је учитељ имао већи утицај на личност детета, а да се недостатком импулса у старијим разредима где смо лист препустили слободној вољи ученика, без довољног усмеравања, немамо значајније резултате. Претпостављамо да је тај пад условљен већим интересовањем за друга средства информисања.

5. Са становишта анализе показало се да редовна настава има више образовну вредност у односу на лист „Мали Невен“, али да дечији лист има вишу васпитну вредност од наставе, јер ангажује и мобилише ученике и остварује стваралачку иницијативу и израстају у вредније и активније младе личности.

THE NEWSPAPER FOR CHILDREN „MALI NEVEN“ IN THE PROGRAMME OF DENTAL EDUCATION IN AN ELEMENTARY SCHOOL

Summary

In elementary school „ZMAJ JOVA JOVANOVIĆ“ a newspaper „MALI NEVEN“ is printed with column ACTION – HEALTHY TOOTHES as a part of educational – health programme.

The texts and supplements are edited by little journalists, with purpose to inform the pupils about the way of feeding, hygiene, fluor using and regular control of tooth.

The texts are followed by illustrations. The results of research, concerning this item, point out that the newspaper has much more influence to the pupils of lower classes (III, IV, V class) than to the pupils of higher classes, when this influence and interest falls. It is evident, that another mediums of communications and non-sufficient influence by teachers themselves, are the main reasons for this.

The newspaper, otherwise, the big stimulus for an action, is used also as a mean of education and a free-time lecture.

So, the fright of dentists, disappears. The results of research with purpose to establish the participation of the newspaper, „MALI NEVEN“ in health-educational programme pointed out following percentages:

- a) the percentage of treated and cured tooth in lower classes is 87%
- b) in higher classes this percentage is 61%.